

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 7 października 2015 r.

Poz. 5799

UCHWAŁA NR VII/75/15 RADY GMINY OLESNO

z dnia 29 września 2015 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Olesno na lata 2015 - 2017.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15, art. 40 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) w związku z art. 176 pkt.1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Olesno na lata 2015 – 2017 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Olesno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Wojciech Szczebak

Załącznik do Uchwały Nr VII/75/15
Rady Gminy Olesno
z dnia 29 września 2015 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE OLESNO NA LATA 2015-2017

Olesno, wrzesień 2015 rok

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	1
1. Regulacje prawne.....	2
1.1 Podstawa prawna.....	2
2. Zadania gminy w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	2-4
2.1. Zadania.....	2-3
2.2 Słowniczek.....	3-4
3. Diagnoza społeczna.....	5
3.1 Demografia Gminy Olesno.....	5
3.2 Skala zjawiska.....	6-11
4. Stan zasobów	12
4.1 Zasoby instytucjonalne.....	12
4.2 Zasoby kadrowe.....	12
5. Analiza SWOT.....	13- 16
6. Założenia Programu.....	17
6.1. Cele Programu.....	17
7. Przewidywane efekty.....	17
8. Adresaci Programu.....	17
9. Realizatorzy Programu.....	18
10. Termin realizacji.....	18
11. Finansowanie Programu.....	18
12. Monitoring i ewaluacja Programu.....	18
13. Harmonogram realizacji Programu.....	19-21

WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Olesno na lata 2015-2017 jest strategicznym dokumentem Gminy Olesno opracowanym w celu realizowania konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji, gmina w ramach zadań własnych wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.), ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenia go w odpowiednie narzędzia. W tym celu opracowuje 3 letni program wspierania rodzin, który jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Przedstawiony Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie Gminy Olesno.

Niniejszy dokument zawiera informacje o aktach prawnych dotyczących działań na rzecz wsparcia rodziny.

W części diagnostycznej ukazano skalę zjawiska rodzin dysfunkcyjnych na terenie gminy Olesno w oparciu o dane statystyczne pozyskane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) w Oleśnie, oraz dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

a także dane statystyczne, będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnie.

Przedstawiono również zasoby instytucjonalne i kadrowe, oraz potrzeby w obszarze pracy z rodzinami.

Powyższe dane posłużyły do przeprowadzenia analizy SWOT, na podstawie której wyznaczono cele oraz opracowano harmonogram realizacji Programu.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo – wychowawczych przy współpracy samorządu i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Zakłada się, że niniejszy Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec wsparcia rodzin na terenie Gminy Olesno i będzie realizowany przez wszystkie instytucje zobligowane do podejmowania działań na rzecz wspierania rodziny. Oczekuje się,

że przyczyni się on do poprawy funkcjonowania rodzin.

Działania Gminnego Programu Wspierania Rodziny obejmują lata 2015-2017. W przypadku występowania potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom.

1. REGULACJE PRAWNE

1.1 Podstawa prawna

Opracowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Olesno na lata 2015-2017 oraz jego wdrażanie odpowiada właściwym przepisom prawnym do których należą:

· Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.).

· Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.)

· Ustawa z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.)

· Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286)

· Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.)

2. Zadania Gminy w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

2.1 Zadania.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania własne gminy (art. 176):

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji poprzez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy;
- 7) prowadzenie monitoringu w sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega

na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc

w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny. Asystent nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach oraz ukierunkowuje działania w taki sposób aby można było osiągnąć zamierzone efekty.

2.2 Słowniczek.

Rodzina wspierająca – to taka, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- a) opiece i wychowaniu,
- b) prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- c) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Rodzina dysfunkcyjna (dysfunkcjonalna) – to taka, która nie spełnia swoich funkcji. Poprzez zaburzone relacje, zasady, role czy komunikacje, nie zapewnia swoim członkom możliwości zdrowego i pełnego funkcjonowania.

Asystent rodziny – to osoba, która przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki

i wychowania dzieci. Termin ten został wprowadzony od słowa „asysta”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu. Asystent rodziny towarzyszy rodzinom w wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

System pieczy zastępczej – to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki

i wychowania przez rodziców a obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą.

Rodzina zastępcza – to rodzina, która tymczasowo bądź na stałe opiekuje się i wychowuje dzieci osierocone, lub których rodzice nie są w stanie zapewnić opieki i wychowania. Rodzina ta pełni funkcje rodziców zastępczych bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka.

Rodziny zastępcze dzielimy na:

- a) spokrewnione – tworzone przez małżonków lub osoby, nie pozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- b) niezawodowe – tworzone przez małżonków lub osoby nie pozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, nie będącymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- c) zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne – tworzone przez małżonków lub osoby nie pozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, nie będącymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodzinny dom dziecka – ośrodek wychowawczy dla osieroconych lub pozbawionej opieki rodzicielskiej dzieci oraz młodzieży do 18 roku życia, który jest zorganizowany

w naturalnych rodzinach zastępczych, w przystosowanych domach rodzinnych.

CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcjonalności rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczej opracowana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnie wg. stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.

3.1. Demografia gminy Olesno

Gmina Olesno położona jest w północno-zachodniej części Powiśla Dąbrowskiego. Z nowym podziałem administracyjnym Gmina Olesno wchodzi w skład powiatu dąbrowskiego.

Wraz z całym powiatem, gmina leży na północny wschód części województwa małopolskiego.

Obszar Gminy wynosi 78 km, co stanowi 14,72% ogółu powierzchni powiatu dąbrowskiego

i 0,51% województwa małopolskiego. Ludność według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. liczy 7 930 mieszkańców.

W skład gminy wchodzi 13 Sołectw: Olesno, Adamierz, Breń, Ćwików, Dąbrówka Gorzycka, Dąbrówki Breńskie, Niwki, Oleśnica, Podborze, Pilcza Żelichowska, Swarzów, Wielopole, Zalipie. Gmina Olesno to teren typowo rolniczy.

Tabela 1. Statystyka mieszkańców gminy wg wieku i płci

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	126	110	236
3	38	40	78
4-5	96	86	182
6	47	52	99
7	45	36	81
8-12	191	178	369
13-15	147	110	257
16-17	96	91	187
18	50	72	122
19-65	2729	0	2729
19-60	0	2389	2389
> 65	378	0	378
> 60	0	823	823
Ogółem	3943	3987	7930

Źródło : (Dane statystyczne z Urzędu Gminy Olesno, wg stanu na dzień 31.12.2014 r.)

Z analizy powyższych danych wynika, że ogółem mieszkańców gmina liczy 7930, natomiast według kategorii wiekowej od 0 – 17 roku życia dzieci i młodzieży jest 1489 osób. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w kategorii wiekowej 19 – 60 lat.

3.2. Skala zjawiska

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem dziecka, w którym zaspakajane są jego podstawowe potrzeby. Stanowi niezwykłą wspólnotę, stanowiącą model i normę dla wszystkich innych grup społecznych. Rodzina funkcjonująca prawidłowo stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów.

Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich często jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które to stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie.

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące problemu przemocy w rodzinach (tabela nr.2), oraz problemu alkoholowego (tabela nr.3) występujących w rodzinach

Tabela 2 Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinach wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.

Przemoc w rodzinie Procedura „Niebieskiej Karty”	Liczba rodzin
Liczba założonych „NK” w 2014 roku	9
-w tym w rodzinach z dziećmi	5

Liczba „NK” rozpoczętych w 2013r. kontynuowanych w 2014r. - w tym rodzin z dziećmi	3 3
Liczba rodzin ogółem objętych działaniem Zespołu w 2014 r. - w tym rodzin z dziećmi	12 8
Liczba zakończonych „NK” w 2014r. w tym liczba rodzin z dziećmi	5 4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego w Oleśnie.

Z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. wynika, że działaniami Zespołu zostało objętych 12 rodzin, w tym 8 rodzin, w których wychowują się dzieci. Pomimo zakończenia procedury „Niebieskiej Karty” w 5-ciu rodzinach nadal pracownik socjalny prowadzi monitoring.

Z poradnictwa specjalistycznego prowadzonego w Punkcie Informacyjno –Konsultacyjnym w tutejszym Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego w 2014 roku korzystało 19 rodzin.

Liczba porad udzielonych w 2014 roku w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym GOPS Olesno:

1. W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego przez specjalistów:

- 1) psycholog – 33 porady,
- 2) pracowników socjalnych 85 porad.

2. Liczba udzielonych porad w ramach realizacji projektu systemowego pn. „Twoja rodzina to siła – nie jesteś sam” przez specjalistów:

- 1) psycholog – 53 porady,
- 2) logopeda – 34 porady,
- 3) konsultant prawny – 41 porad,

- w tym wyłącznie porad w zakresie prawa rodzinnego – 3.

Praca z rodziną prowadzona była również w ramach projektu systemowego pn. „Twoja rodzina to siła – nie jesteś sam” w formie warsztatów umiejętności społecznych z elementem kompetencji życiowych oraz treningu pracy, treningu kompetencji i umiejętności społecznych z warsztatem integracji emocjonalnej i komunikacji partnerskiej, warsztatów umiejętności rodzicielskich z wypracowaniem planu pomocy rodzinie a także w formie grup wsparcia z warsztatami rozwoju osobistego.

Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące liczby rodzin z problemem alkoholowym wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.

Problem alkoholowy	Dane liczbowe - 2014 r.
Liczba rodzin z problemem alkoholowym - w tym rodzin z dziećmi	17 6
Liczba wniosków dotyczących skierowania na leczenie - w tym z rodzin z dziećmi	17 6
Liczba osób skierowanych na leczenie - w tym osób z rodzin z dziećmi	16 5

Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oleśnie.

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w 17 rodzinach występuje alkoholizm, w tym w 6 rodzinach wychowujących dzieci. Na leczenie zostało skierowanych 16 osób, w tym 5 osób z rodzin, które mają na utrzymaniu dzieci.

Rodziny i osoby, w których występuje problem alkoholowy korzystały z wsparcia psychologicznego świadczonego przez specjalistę pracującego w Punkcie Konsultacyjnym GKRPA w Oleśnie.

Poniższe tabele przedstawiają działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnie za rok 2014 r. w zakresie danych dotyczących rzeczywistej liczby rodzin i osób objętych pomocą (tabela nr.4), powodów przyznawania pomocy (tabela nr.5), oraz typy rodzin objętych pomocą społeczną (tabela nr.6)

Tabela nr 4. RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCA SPOŁECZNĄ

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIAD.	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym : NA WSI	
0	1	2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	200	118	117	443
w tym: świadczenia pieniężne	97	96	95	370
świadczenia niepieniężne	109	60	60	269
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1	1	1	3
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	200	118	117	443
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	X	161	160	581
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	43	43	138
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY ¹⁾		LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH		LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI SOCJALNYMI
		17		17

Źródło: sprawozdanie MPiPS -03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnie

Tabela nr 5. POWODY PRYZNANIA POMOCY

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	37	36	123
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	1	0	1

POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	0	0	0
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	0	0	0
BEZROBOCIE	6	68	68	283
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	50	50	186
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	59	59	210
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	39	39	217
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	12	12	59
RODZINY WIELODZIETNE	11	29	29	187
PRZEMOC W RODZINIE	12	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	0	0	0
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	2	2	2
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	2	2	4
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie MPiPS - 03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnie.

Tabela nr 6. Typy rodzin objętych pomocą społeczną¹⁾

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	161	160	581
o liczbie osób 1	2	45	44	45
2	3	18	18	36

3	4	16	16	48
4	5	22	22	88
5	6	26	26	130
6 i więcej	7	34	34	234
w tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	98	98	458
o liczbie dzieci 1	9	24	24	68
2	10	20	20	79
3	11	25	25	124
4	12	18	18	108
5	13	5	5	33
6	14	4	4	29
7 i więcej	15	2	2	17
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	16	12	12	59
o liczbie dzieci 1	17	4	4	8
2	18	2	2	6
3	19	1	1	4
4 i więcej	20	5	5	41
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	56	56	102
o liczbie osób 1	22	27	27	27
2	23	18	18	36
3	24	9	9	27
4 i więcej	25	2	2	12

Źródło: Sprawozdanie MPIPS Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnie

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnie w 2014 roku objął pomocą ogółem 161 rodzin o łącznej liczbie osób w tych rodzinach 581 w tym 98 rodzin z dziećmi o łącznej liczbie osób, w tych rodzinach 458. Z pomocy społecznej korzystało 12 rodzin niepełnych z dziećmi. Natomiast rodzin wielodzietnych 29. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było posiadanie niskich dochodów oraz bezrobocie. Z ogółu korzystających 161 rodzin - korzystało z pomocy w szczególności z powodu bezrobocia - 68 rodzin, z powodu niepełnosprawności - 50 rodzin, z powodu długotrwałej choroby - 59 rodzin, z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego - 2 osoby. Bezrobocie jest głównym

czynnikiem ubóstwa, niesie za sobą nie tylko niedostatek ale i też negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nie radzenia sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nie realizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej. O potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje sąd, natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki.

Z posiadanych informacji wynika, iż z terenu gminy nie zostało umieszczone żadne dziecko w pieczy zastępczej wg nowych zasad.

4. 4. STAN ZASOBÓW

Zasoby umożliwiające realizację Programu Wspierania Rodzin

4.1. Zasoby Instytucjonalne

- * Oświata – szkoły i przedszkola;
- * Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- * Zespół Interdyscyplinarny;
- * Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Olesno;
- * Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- * Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi;
- * Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- * Gminny Ośrodek Kultury;
- * Gminna Biblioteka Publiczna;
- * Świetlice sołeckie;
- * Świetlice szkolne;

4.2. Zasoby kadrowe

- * pracownicy socjalni;
- * pedagodzy szkolni;
- * psycholog;
- * przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego;
- * dyrektorzy szkół i przedszkoli;
- * nauczyciele;
- * lekarze i pielęgniarki środowiskowe;
- * przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- * dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej,
- * kuratorzy sądowi.

5. Analiza SWOT

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne. Jednak najczęściej wykorzystywaną metodą jest Analiza SWOT, która opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia

to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Analiza SWOT stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie.

W niniejszej analizie zdefiniowano jedynie czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej Gminy Olesno. Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Treść analizy jest z natury szersza niż wyspecyfikowane czynniki rozwojowe, gdyż obejmuje ona również nie tylko pola działań polityki społecznej, lecz również uwzględnia efekty tych działań np. stan rozwoju systemu pomocy społecznej,

w tym poziom rozwoju instytucji realizujących politykę społeczną władz samorządowych.

W zasadzie nie można bezpośrednio planować z poziomu władz lokalnych wszystkich kierunków działań w polityce społecznej z uwagi na silny związek tej strefy z polityką centralną państwa, ale uwzględnić należy czynniki stymulujące do rozwiązania problemów społecznych na terenie gminy.

Wnioskowanie szans i zagrożeń w przedstawionej powyżej części dokumentu oparte zostało na zestawieniu mocnych i słabych stron.

5.1. Analiza mocnych i słabych stron.

Zebranie materiału informacyjnego i przeprowadzenie szeregu konsultacji pozwoliło

na sporządzenie diagnozy problemów społecznych w gminie Olesno i opracowanie analizy SWOT. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

MOCNE STRONY – STRENGTHS- UTRZYMAĆ	SŁABE STRONY- WEAKNESSES- ZLIKWIDOWAĆ
<ul style="list-style-type: none"> · Umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału kadrowego w realizacji zadań z zakresu problematyki wspierania rodziny, · Istniejący Punkt Informacyjno – Konsultacyjny w GOPS Olesno, · Znajomość zasobów środowiska lokalnego, · Zapewnienie kadrze GOPS szkoleń, · Działalność na rzecz rodzin, instytucji oraz placówek oświatowych · Otwartość na współpracę, · Aktywna działalność Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego oraz Zespołu Interdyscyplinarnego, · Aktywna działalność GKRPA i Punktu Konsultacyjnego, · Baza instytucji wspierających rodzinę w szczególności GOPS, Oświata Policja, Sąd, PCPR, · Szeroka działalność Gminnego Ośrodka Kultury oraz Bibliotek, · Funkcjonowanie placówek służby zdrowia na 	<ul style="list-style-type: none"> · Brak skutecznego przepływu informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, · Brak wystarczających środków finansowych na zatrudnienie specjalistów pracujących z osobami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinie, · Brak zatrudnienia asystenta rodziny, · Brak dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, · Brak ośrodków wsparcia, · Brak atrakcyjnej, bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, · Brak organizacji pozarządowych na terenie gminy, · Brak wzorców osobowych

terenie gminy,

· Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny,

· Doświadczenie, wiedza

i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny,

w rodzinach dysfunkcyjnych,

· Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie

· Mentalność małych środowisk-stereotypy blokujące korzystanie

z usług specjalistów,

· Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów

i możliwości w przewyciężeniu sytuacji kryzysowych,

· Brak nawyków korzystania

z poradnictwa specjalistycznego,

· Niski poziom świadomego rodzicielstwa,

· Wyczuwana bezradność

i roszczeniowość,

· Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie,

· Brak czasu na pogłębioną pracę socjalną w wyniku obciążenia pracowników socjalnych zadaniami wynikającymi z różnych przepisów,

--	--

5.2. Analiza szans i zagrożeń.

SZANSE – OPPORTUNITIES - WYKORZYSTAĆ	ZAGROŻENIA – THREATS – ZAPOBIEC
<ul style="list-style-type: none"> · Zmiany prawne umożliwiające zatrudnienie asystenta rodziny, · Wzrost świadomości w zakresie wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny, · Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, · Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia, · Zapobieganie niewydolności rodziny poprzez spotkania z psychologiem, pedagogiem, · Realizacja projektów edukacyjno-wychowawczych ukierunkowanych na zapobieganie i niwelowanie agresji wśród dzieci, · Realizacja programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, · Zwiększanie monitoringu zachowań niepożądanych wśród uczniów, · Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, · Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na 	<ul style="list-style-type: none"> · Brak wsparcia opiekuńczo – wychowawczego dla rodziców – mniejsze szanse rozwojowe dzieci, · Wzrost kosztów utrzymania rodziny, · Wypalenie zawodowe pracowników · Poczucie bezradności i bierności rodzin w rozwiązywaniu problemów, · Problemy alkoholowe członków rodzin, · Stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dotyczące GOPS jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego, · Zagrożające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci, · Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych, · Ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczych rodziny, · Syndrom „dziedziczenia” biedy, · Rozszerzenie zjawisk patologicznych, np. agresja, przemoc, wandalizm, uzależnienia,

rzecz dziecka i rodziny.	<ul style="list-style-type: none">· Cedowanie nowych zadań na samorządy gminne bez zapewnienia środków finansowych na ich realizację,· Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny oraz pomoc społeczną.
--------------------------	---

Analiza SWOT została przeprowadzona przez pracowników GOPS i opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób zajmujących się pomocą rodzinie. Podsumowując powyższą analizę można stwierdzić, że dominują zarówno mocne, jak i słabe strony związane z pomocą dziecku i rodzinie. Wiele jest również zagrożeń. Jednakże korzystając z szans można wiele zmienić w tej dziedzinie.

Cały Program opiera się na ściślejszej współpracy i współdziałaniu służb z osobami, rodzinami, dla których został opracowany. Należy również uwzględnić fakt, iż Program dotyczy pracy z rodzinami, których działania trudno przewidzieć. Zatem mimo, iż z analizy SWOT wynika, że przewidziane działania w oparciu o posiadane zasoby, powinny stanowić podstawę do skutecznych działań, to jednak nieprzewidywalność czynnika ludzkiego może całkowicie zmienić prognozy.

6. ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU

Cel główny:

„Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania”.

Cele szczegółowe :

Cel 1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Cel 2. Wspieranie rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze celem przywrócenia jej zdolności do prawidłowego wykonywania funkcji.

Cel 3. Zapewnienie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

7. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- ograniczenie patologii,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,

8. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych ubóstwem, problemem uzależnienia oraz rodziny dotknięte przemocą.

9. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównymi realizatorami Programu są :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Policja;
- Sąd,
- Prokuratura;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Placówki oświatowe;
- Placówki służby zdrowia;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Gminna Biblioteka Publiczna;
- I inne.

10. TERMIN REALIZACJI

Wdrażanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017 rozpocznie się po jego przyjęciu przez Radę Gminy Olesno i będzie kontynuowany do roku 2017.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

11. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie zadań zawartych w Programie Wspierania Rodziny odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Olesno oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

12. MONITORING I EWALUACJA PORGRAMU

Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin będzie odbywać w oparciu o sprawozdawczość ujętą w corocznym sprawozdaniu z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnie.

Niniejszy program wpisuje się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Olesno.

13. Harmonogram realizacji Programu Wspierania Rodziny na terenie gminy Olesno w latach 2015 – 2017 .

CEL 1 . ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH WYMAGAJĄCYCH INTERWENCJI ORAZ ROZWIĄZYWANIE JUŻ ISTNIĄCYCH

Nazwa zadania	Termin realizacji	Osoba/podmiot realizujący	Miernik
<p>Podejmowanie działań profilaktycznych – realizacja programów edukacyjno – profilaktycznych</p> <p>Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych , promowanie zdrowego stylu życia -organizowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu</p>		<p>GOPS Olesno, placówki oświatowe, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Biblioteka</p>	<p>liczba projektów /kampanii, liczba odbiorców/uczestników</p>

	2015-2017		
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz analiza zjawisk rodzających zapotrzebowanie na pomoc społeczną	2015-2017	Pracownicy socjalni GOPS Olesno	Przyczyny udzielania pomocy, liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych
Realizacja pracy socjalnej polegającej na wzmacnianiu lub odzyskaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2015-2017	Pracownicy socjalni GOPS Olesno	Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej, Liczba zawartych kontraktów socjalnych
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. udział w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym dla sprawców przemocy, podjęcie terapii /leczenia	2015-2017	GOPS Olesno, placówki oświatowe, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba osób, które podjęły terapię, Liczba osób które ukończyły terapię

odwykowego.	2015-2017		
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci ewentualnie zostaną umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej		GOPS Olesno, GKRPA, PCPR w Dąbrowie Tarnowskiej, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, Liczba rodzin do których dzieci powróciły
	2015-2017		
Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny	2015-2017	GOPS Olesno	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
Zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze		GOPS Olesno	Liczba rodzin objętych pomocą, Liczba dzieci korzystających z dożywiania lub innych form wsparcia.
	205-2017		

CEL 2. WSPIERANIE RODZIN PRZEJAWIAJĄCYCH PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE CELEM PRZYWRÓCENIA JEJ ZDOLNOŚCI DO PRAWIDŁOWEGO WYKONYWANIA FUNKCJI

<p>Zapewnienie wsparcia rodzinie w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asystenta rodziny - rodziny wspierającej 	2015-2017	GOPS Olesno	<p>Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny/rodzinę wspierającą, Liczba rodzin, które pozytywnie zakończyły współpracę</p>
<p>Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej (pomoc finansowa i rzeczowa)</p>	2015-2017	GOPS Olesno, UG Olesno	<p>Liczba rodzin objętych pomocą, Liczba dzieci objętych dożywianiem</p>
<p>Organizowanie spotkań, warsztatów poszerzających wiedzę rodziców dot. Opieki i wychowania dziecka (podniesienie kompetencji wychowawczych)</p>	2015-2017	GOPS Olesno, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	<p>Liczba spotkań, Liczba uczestników</p>
<p>Organizowanie dla rodzin spotkań służących wymianie doświadczeń oraz zapobieganie izolacji w formie grup wsparcia</p>	2015-2017	GOPS Olesno, placówki oświatowe	<p>Liczba grup, Liczba rodzin/osób objętych wsparciem</p>

	2015-2017		
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w ramach programów i projektów	2015-2017	GOPS Olesno, placówki oświatowe	Liczba programów zajęć, Liczba osób które otrzymało stypendium szkolne
CEL 3. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG W ZAKRESIE OPIEKI I PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO			
Prowadzenie terapii i mediacji dla rodzin	2015-2017	GOPS Olesno, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, PCPR, GKRPA.	Liczba rodzin/osób

Rozszerzenie dostępu do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, praca socjalna)	2015-2017	GOPS Olesno, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, GKRPA	Liczba rodzin/osób korzystających z poradnictwa, Liczba udzielonych porad, Liczba specjalistów
Zatrudnienie asystentów rodziny	2015-2017	GOPS Olesno	Liczba zatrudnionych asystentów rodzinnych, Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
Zapewnienie miejsc w przedszkolach	2015-2017	Placówki oświatowe	Liczba miejsc, Liczba dzieci

Realizacja Aktywizacji i Integracji społecznej osób-rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	2015-2017	GOPS Olesno, PUP Dąbrowa Tarnowska	Liczba programów, Liczba osób
Zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych.	2015-2017	GOPS Olesno,	Liczba rodzin/osób objętych pomocą.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Wojciech Szczebak